

COMPLEXUL MUZEAL NAȚIONAL „MOLDOVA” IAȘI

IOAN NECULCE

BULETINUL MUZEULUI DE ISTORIE A MOLDOVEI

(serie nouă)

XVI-XVIII

2010-2012

Iași
2012

COLEGIUL DE REDACȚIE

Lăcrămioara Stratulat
Senica Țurcanu
Sorin Iftimi (secretar de redacție)
Cătălin Hriban
Zamfira Pungă
Tamilia Marin
Costică Asăvoaic

Adresa redacției

Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași
Muzeul de Istorie a Moldovei
Piața „Ștefan cel Mare”, nr. 1
Iași, 700028, tel. 0232/213296, int. 180 sau 178

ISSN 1454-0754

COMPLEXUL MUZEAL NAȚIONAL „MOLDOVA” IAȘI
„IOAN NECULCE”. BULETINUL MUZEULUI DE ISTORIE A MOLDOVEI
(serie nouă)
XVI-XVIII, 2010-2012

SUMAR

Abrevieri	5
<i>Vitalie Josanu</i> Comerțul genovez și ecouri culturale occidentale în Moldova și Dobrogea (secolele XIII-XV)	7
<i>Cosmin Niță</i> Politica externă a Țării Moldovei în domnia lui Ștefan cel Tânăr (1517-1522)	47
<i>Sorin Iftimi</i> Heraldica palatului Sturdza de la Miclăușeni (județul Iași)	55
<i>Bobi Apăvăloaei</i> Palatele domnești de la Frumoasa-Iași (secolul al XVIII-lea)	103
<i>Mihai Mârza</i> Socotelile vistiernicului Toader Palade cu diecii de vistierie, după un catastif de la mijlocul secolului al XVIII-lea	115
<i>Lucian-Valeriu Lefter</i> Trei documente inedite privitoare la istoria orașului Iași (1780-1785)	135
<i>Arcadie M. Bodale</i> Câteva date noi despre biserica Adormirea Maicii Domnului („domnească”) de la Ruginoasa, jud. Iași	145
<i>Arcadie M. Bodale</i> Informații privitoare la comuna Belcești și la biserica cu hramul Sfinții Arhangheli din satul Ciorăni	153
<i>Corneliu Ciucanu</i> Profesorul Traian Brăileanu și teoria elitelor. Un doctrinar uitat al dreptei românești interbelice	159
<i>Ina Chirilă</i> Societatea culturală, istorico-arheologică „Muzeul orașului Iași”. Destinul unei instituții uitate	177

<i>Aurica Ichim</i>	
Odiseea muzeală a trăsurilor lui Cuza-vodă	209
<i>Sorin Ulea</i>	
Un engolpion moldovenesc de la jumătatea veacului al XVII-lea	227
<i>Varvara M. Măneanu, Chirilă Enescu</i>	
Un pomelnic scris pe ceramică provenit de la biserica din Reditu (30 mai 1829)	233
<i>Cătălin Pungă, Zamfira Pungă</i>	
Pictorul Ștefan Dimitrescu în patrimoniul Muzeului de Istorie a Moldovei	237

TREI DOCUMENTE INEDITE PRIVITOARE LA ISTORIA ORAȘULUI IAȘI (1780-1785)

Lucian-Valeriu Lefter

Trei mărturii hotarnice ale unor locuri de casă învecinate, aflate din vechea mahala a Muntenimii de Jos din Iași, prin informațiile conținute, sunt în măsură să întregescă istoria acestui oraș. Toate aceste locuri se aflau pe drumul Hotinului, iar hotarul unuia dintre acestea, măsurat la 25 iunie 1780, mergea „dispre drum(ul) ce vin(i) din sus *pe lângă mecetul turcilor* și mergi la vali, la Târgul Făinii vechiu”. Întâmplarea face ca acest document să fie de o reală importanță, prin faptul că ne oferă cea dintâi atestare de până acum a unui lăcaș de cult musulman, un *mecet* sau o *geamie* aflată în Iași. În toate documentele cunoscute ale secolului al XVIII-lea, întâlnim doar menționarea „mormintelor turcilor”, nu și a lăcașului de cult.

Documentele orașului Iași de până la 1800, editate de profesorul Ioan Caproșu, conțin mențiuni doar despre mormintele turcești. Zapisurile unor case din mahalaua Muntenimii de Jos amintesc de existența și locul acestora, anume pe strada Sărării de astăzi, precum la 13 mai 1793: Andrei, fiul lui Sandul pâslar, moștenește o casă aflată în mahalaua Muntenimii de Mijloc, „piste drum de biserica Vulpe, lângă mormânturile turcești”¹. Cea mai veche atesare a acestor morminte în Iași pare să fie într-un zapis din 11 mai 1729, când Maria, soția lui Vasile stolerul, vinde un loc de casă „ce este în Târgul Boilor, lângă mormântul turcilor, alături cu casa lui Ghineț, pe lângă ulița târgului”². Apoi, la 2 septembrie 1736, Magda cu fiul ei Miron, vând lui Gavril pâslarul „un loc de cas(ă) în Târgul Boilor, lângă mormântul turcilor”³. Târgul Boilor va fi inclus apoi în mahalaua „Muntenimii de Gios”, cum îl găsim în a doua parte a secolului al XVIII-lea. Zafir blănarul și soția sa Paraschiva, vând o casă la 11 iunie 1760, „care casă iaste în Muntenimea de Gios, din gios de mormântul turcilor, alături cu drumul cel mare”⁴. Și tot acolo, peste câțiva ani, la 19 septembrie 1765, se afla un loc de casă al lui Moisei, fiul Florii, ginerele lui Sava blănarul, care spre „amiază nopti” se învecina cu „mormântul turcilor”⁵. Locul de veci al turcilor mai este amintit la 5 mai 1784⁶, într-o jalbă a mazilului Costandin Roată pentru o casă cu locul ei, aflată în marginea drumului Hotinului. Într-o altă jalbă, a preotului Gheorghe de la biserica Sf. Nicolae, acesta arată că are un loc de casă în Muntenimea de Jos, care din „două părți să răzășește cu doao ulițe, adecă partea pe din

---

¹ Ioan Caproșu, *Documente privitoare la istoria orașului Iași*, vol. IX (1791-1795), Iași, 2007, nr. 168.

² *Ibidem*, vol. IV (1726-1740), Iași, 2001, nr. 79.

³ *Ibidem*, nr. 295.

⁴ *Ibidem*, vol. VI (1756-1770), Iași, 2004, nr. 296.

⁵ *Ibidem*, nr. 667.

⁶ *Ibidem*, vol. VIII (1781-1790), Iași, 2006, nr. 209.

gios, despre răsărit, să hotărâște cu ulița ce vine despre mormânturile turcilor”⁷, iar la sud cu ulița ce vine de la biserica Sf. Spiridon; apoi, „am întors măsura la deal spre miazănoapte alătura cu ulița ce vine de la momânturile turcilor...”.

Prin urmare, singura mențiune documentară a existenței mecetului turcilor, care s-a aflat „peste drum” de biserica Vulpe, adică pe strada Sărării de astăzi, o găsim în această mărturie hotarnică din 25 iunie 1780, aflată împreună cu celelalte două documente în colecția domnului Radu Miclescu de la Călinești, căruia îi mulțumesc cu acest prilej, pentru amabilitatea de a ni le pune la dispoziție.

În continuare oferim transcrierile celor trei documente chirilice, care abundă în detalii privitoare la istoria urbanistică a Iașilor. Am considerat necesară reproducerea semnăturilor vornicilor de poartă și sigiliile Porții Domnești, surprinse în succesiunea lor.

I. 1780 mai 22.

Mărturie hotarnică a unui loc de casă din Iași, al călugăriței Aftanasia, fiica lui Capsimon, aflat în mahalaua Muntenimii de Jos, pe drumul Hotinului. Pe marginea filei 2^a se află schițată măsura: „Palma cu cari s-au măsurat locul acesta”, iar pe verso, pe colțul împăturit, o însemnare ulterioară: „Hotarnică, 1780 mai 22, în numile Aftanasii călugăriței, de 46 ani. Hotarnica aceasta arată fața locului dispre drumul Hotinului 16 stă(n)jini i 6 palme, bez 20 palmi cari au lăsat pentru budiță a merge în Căcaina” (Fig. 1-2).

Facem cu știre cu această mărturie hotarnică, că din luminată poronca preainălțat(ului) domnului nostru, mărie sa Costandin Dimitrie Muruz v(oie)voda, ne-au rânduit dum(nealui) Vasili Razul vel log(o)f(ă)t ca să mergem la mahalaoa Muntenimii de Gios, la un loc de casă, al Aftanasei călugăriței, fata lui Capsimon, de aicea din Eș(i), jăluindu numita călugăriți că acest locu de cas(ă) s-ar fi împresurându de cătră locul casii lui Toader ciobotar cioclu și de cătră locul casăi Aniții armășoai(a), soacrii lui Toader ciobotariul.

Deci după poroncă mergându la numita mahala, am strâns răzeși și pe alți mahalagii, anumi Anița armășoai(a) și pe Toader cioclu ciobotariul, răzeși pe din sus de locul acesta al Aftanasăi călugăriței, i pe Sandul biv condicar, i Timofti biv starosti de ciocli, croitor, i Gheorghii bârlădeanul mahalagiu pe din sus de casa armășoai(i), i Gavril Popa zlotaș, i Grigoraș a Istrătoaii croitor, și Ștefan diiacu za divan, mahalagiu pisti uliță, vânzătorul casii lui Toader cioclu ciobotar. Și am întrebat pe Aftanasie călugărița cu ce scrisor(i) ceri ia să-ș(i) aleagă locul de cătră numiții răzeși. Și ia întâiu ne-au arătat o mărturie hotarnică de la vornicii de poartă ce-au fost la acea vreme, din anii 7244<1735> dech(e)m(vrie) 30, întru cari mărturii hotarnică arată acei numiți vornici că mergându la stare locului chemat-au oameni tineri și bătrâni mahalagii, anumi pe un Gheorghii ficiorul Neculii căpitanului și le-au arătat că la acest locu ar fi fost 2 cas(e), cari s-ar fi fost dispărțindu casăli de locul casii Neculii căp(i)t(an), tatul lui Gheorghii, și de locul lui Vasili bulucbaș.

Și făcându acei vornici pas de 6 palmi unde le-au arătat acest Gheorghii sin Neculii căp(i)t(an) cu sufletul său, acolo au pus o piatră hotar împotriva cheotorii casii tatâni-său din dial, dinapoe casii, și în margine locului acelui Vasili bulucbași, cari piatră hotar s-au găsit acum fați în gardu dispre casa acelui Necula căp(i)t(an), pe cari o stăpânești acum Toma brașovanul cupeț, și din p(ia)tra aceasta au măsurat la deal, în sus pe deasupra unor gropi, pe mal pe dispre Căcaina, până în locul casii unii femei Lupa, în lungul hotarului, ș-au aflat 25 pași și de acole de-a curmeziș pe dinainte casii Lupii până în margine uliții au

⁷ *Ibidem*, nr. 341.

aflat 15 pași și de acolo au purces cu măsura la vale alături cu ulița Hotin(u)lui, iarăș în lungul hotarului, pân în locul casii Neculii au aflat 26 pași, și de acolo s-au întorsu de-a curmeziș pân în piatra ce s-au pus hotar întâiu dinapoe casii Neculii, măsurându au aflat 9 pași și așa s-au încheet tot locul acesta atunci cu măsurile ce s-au arătat mai sus.

Dar numita Aftanasie călugărița, acum după jaloaba ce-au dat, au arătat că bucățî de loc din locul acesta i-ar fi împresurându Toader ciobotariul cu ograda casii lui. Și după măsurile ce-am făcut acum hotarnicii vechi cu adevărat am aflat că Toader ciobotariul au intrat cu gardul în locul călugăriții cu 20 palmi, însă la fața uliții dispre drumul Hotin(u)lui, iar dispre casa soacră-sa Aniții armășoai(a) ce-i dispre răsărit, în mari nu s-au aflat intrat în locul călugăriții cu nimică, dar dacă va vre călugărița Aftanasie să-și îngredească locul împregiur, atunci rămâni casa Aniții armășoai(a) închisă și nu ari locu pe undi să ias(ă) afară la drum. Și la aceasta și dacă văzindu casa Aniții i să închide fiind și mahalagii de față, numita Aftanasie călugărița singură de a ei bună voe au lăsat aceli 20 de palmi ce intrasă Toader ciobotar cu gardul în locul călugăriții dispre uliță, și aceli palmi s-au socotit să fie hudiță pinte locul lui Toader ciobotar și pinte locul Aftanasii călugăriții, ca să fie acea hudiță și pentru mergirea cu carul la casa Aniții armășoai(a), mai dându samă toți acești mahalagii că acea hudiță iast(e) și pentru folosul tuturor de obștie de mergu cu toții la fântână, la apă, la Căcaina și la alt(ă) casă ce sint pe din vali dispre Căcaina, la cari hudiță dispre drumul Hotin(u)lui și la fața locului, în colțu, s-au pus și o piatră hotar, ce despart(e) locul casii lui Toader ciobotariul, cu a sa învoială s-au priimit înainte(a) noastră și a mahalagiilor, atât Toader ciobotariul cât și soacră-sa Anița armășoai(a), și pricina dintre dânșii până aicea s-au sfârșit.

Și vrând numita Aftanasie ca să-ș(i) măsoare locul acesta cu stânjin drept și să-ș(i) știe cât locu i-au rămas, am făcut stânjin de opt palmi; drept și întâiu am purces cu măsura din piatra hotar vechiu ce s-au găsit supt gardul a locului Tomii brașovanul și alături cu locul altor 2 cas(e) a Aftanasii călugăriții ce li are mai pe di la vale dispre răsărit și pe mal dispre Căcaina până la semnul celor 25 pași undi s-au împlinit 19 stânjini i trii palmi, ș-am pus piatră hotar în colțu dinspre miazinoapti și dispre locul casii armășoai(i) și de acolo am purces cu măsura de-a curmeziș, fiind acum alături cu hudița ce-am lăsat-o acum pe dispre locul casii lui Toader cioclu ciobotar ș(i) până la semnul celor 15 pași s-au aflat 7298 [?] stânjini i trii palmi și am pus piatră hotar și chitoari locului, în colțu dispre drumul Hoti(n)ului undi au lăsat Aftanasie celi 20 palmi pentru hudița cari mergi la casa armășoai(i) și la fântână, și de acolo am purces cu măsura alături cu drumul Hotinului și la vali până undi s-au împlinit șasăsprezeci stânjâni i șasă palme, și acolo încă am pus piatră hotar în colțu gardului Tomii brașovanului, fiindcă nu s-au găsit piatra vechi. De acolo am întorsu cu măsura alături cu locul Tomii Brașovanului și până la piatra hotar vechiu de unde am început cu măsura dintâiu s-au aflat șasă stânjâni i patru palme. Și așa, cu acești măsur(i) și pietri hotară, s-au încheiat tot locul acesta din giur împregiur și după cercetare și horărătura ce s-au făcut din poroncă am făcut și noi această mărturie hotarnică la mâna Athanasiei călugăriții, feti(i) lui Capsimon, întru care mărturie am pus pecete porții g(os)pod ș-am și iscălit.

1780 maiu 22

Ștefan Ciogole, vornic de poartă <m. p.>

Andrei biv izbaș, am scris această mărturie hotarnică.

II. 1780 iunie 25.

Mărturie hotarnică a unui loc de casă din Iași, al Margolei, fiica Lupului capucbebaia, aflat în mahalaua Muntenimii de Jos, alături cu locul călugăriței Aftanasia. Pe marginea filei 2^r se află schițată măsura: „Cu palma aceasta s-au făcut stânjin și s-au măsurat locul”, iar mai jos o însemnare târzie: „Aceasta este de la m(ăria sa) Costan(tin) Dimitri Moruș voevoda, 1816 ghen(arie) 27, am dat-o Ilinuței[?] după jaloba Margolii, fata Lupului capicbebaie, 1780 iun(ie) 25” (Fig. 3-5).

Facem știre cu această mărturie hotarnică că din luminată poronca preînălțatul(ui) domnului nostru, măriia sa Costandin Dimitrii Moruzu v(oie)v(od), fiind rânduit prin răvaș de jalobă de dum(nea)lui Vas(i)le Razul vel log(o)făt să mergu la mahalao Muntenimii de Gios, la niști locuri de casă.

Deci din poroncă am mersu la numita la numita mahala, la stare locurilor, să alegu și să hotărăscu un locu cu casă de cătră alți răzăși, care locu cu casă iaste a Margolii fata capuchihai(i) ce l-au avut din vechi la stăpânire sa. Și acestu locu de mai sus numitu, a Margolii, pe din sus să hotărăști cu locul casii Aftanasii Capsimonesi(i) călugărița pe lungu, iară pe din gios să hotărăști cu locul casii Tomii brașovanului tot pe lungu, iară capul locului dispre apus să hotărăști cu locul ce-l ari călugărița de cumpărătură di la Toma brașovan, iară fundul locului dispre răsărit și pe suptu de(a)lu să hotărăști cu locul casii Ilincăi Parpanicioi(i) i cu a Rubinești(i), avându Margola multă pricină de judecată în anii trecuți pentru acestu locu cu numita călugăriți, cum și în anul acesta, la let 1780 iuni(e), fiindcă în anii trecuți, la judecata dintâi, vrându Margola să ia locul cu judecată la stăpâniri sa s-au aflat niște ne(a)muri a popii lui Lupașcu, anume Mateiu Guzul cihodariu i fimeia sa Ilinca, i To(a)der nepot de frat(e) popii lui Lupașcu, fiind noi rânduiți și la acia vreme de-(a)mu făcut cercetari acestui locu a Margolii. Dar aceste ne(a)muri a popii lui Lupașcu au tras acestu locu a Margolii la stăpânire lor, fiindcă bărbatul Margolii, anumi Tudosii, vândusă locul acesta cu casa ce iara în veche vreme pe locu, o vândus(ă) popii lui Lupașcu. Și după cercetare ce am făcut așe am găsit cu cale să rămâi locul la stăpânire neamurilor popii lui Lupașcu și Margola s-au lipsit la acia vreme de stăpânire locului, dar s-au făcut cuvânt de legătură înaint(ea) noastră, că de ar ave acesti neamuri a popii lui Lupașcu a vinde acestu locu să nu fii volnici ca să-l vândă altora, ce să-l vândă iarăși Margolii, fiindcă l-au avut din vechi la stăpânire sa. Iar numita călugăriță așe s-or cuno(a)ști că au umblat pe ascunsu și au cumpărat acestu locu cu iconomie de la numitele ne(a)muri a popii lui Lupașcu și Margola nimică n-au știut de vânzare acestui locu pără ce-(a)u văzut pe numita călugăriți că si făcut casi pe mnumitul loc și acum, în anulu acesta, la let 1780 iuni(e) 23, ș-au cerut Margola judecată prin răvaș de jalobă înaint(ea) dumilorsale veliților boeri cu această numită călugăriți pentru acestu locu cu casă și s-au dat rămas(ă) pe numita călugăriți de la judecată să-ș(i) ia Margola locul la stăpânire sa, cum și casa ce o făcusă călugărița pe numitul locu. Și din poroncă am mersu la numita casă împreună cu Chiriecu starostile de teslari s-o prețuimu, fiind fați și numita călugăriți, cum și Margola și alți înpregiurași, anume Ioniți sin Neculai Grosu, vornicu de po(a)rtă, i căp(i)t(an) Ioniți Mazilu ot Bacău, i Necula abăgeriul ot Târgul de Sus, cum și Costandin sin Savin cu Mărien starostile de blănari, tij ot Târgul de Sus. Și fiind aceștiia toți față s-au prețuit numita casi dreptu 90 lei ban(i).

Și al doile, poroncindu-ni-s(e) să măsurăm și câti trele locurile, adecă locul casăi Margolii, cum și doo locuri a numitii călugăriții, însă un locu [pe] cari călugărița [are] casă pe dânsulu iar in locu iaste stârpu, ce l-au cumpărat de la Toma brașovan și fiindu și Ioniți teslariul i Ștefan teslariu fați, cari acești teslari au făcut casa ce s-a prețuit pe locul Margolii, am făcut stânjin de 8 palme g(os)p(o)d. Și întâi am pus o piatră hotar din vale, dispre răsărit și dispre locul casăi Rubinii, cari piatră hotar disparte locul Margolii de locul călugăriții pe lungu, și din pe(a)tra aceasta am mersu cu măsura la de(a)lu spre apus pe

lungul locului pi din sus, pe dispre locul casăi călugăriții păra în locul ce să numești mai sus, de la Toma brașovan. S-au aflat 14 stânjin(i) i 2 p(o)l palme și am întorsu cu măsura în gios pe curmeziș capul locului casăi Margolii dispre apus și alătore cu locul ce să numești de cumpăratură de la Toma brașovan și păra în locul casii Tomii brașovan(u)lui, în cari casă șadi Toma brașovan, s-au aflat 8 stânjin(i) i 4 p(o)l palme și pe(a)tră hotar nu s-au pus. Și de acole am întorsu cu măsura la vale, spre răsărit, iarăși în lungul locului și alătore cu locul casii Brașovanului s-au aflat și păra în locul casăi Ilincăi Parpanicioaia, iar 14 stânjin(i) i 2 p(o)l palme și petra hotar nu s-au pus. Și de acole am întorsu în sus și pe suptu de(a)lu și alătore cu locul casăi Ilincăi Parpanicioi(i) i cu locul casăi Rubinii fundul locului dispre răsărit, și de la vale păra în pe(a)tra hotaru ce-amu pus s-au aflat 9 stânjin(i). Și cu aceste măsuri și petre hotaru așa s-au încheet locul Margolii ce l-au avut din vechi la stăpânire sa și amu măsurat și locul casii numitii călugări[ri]ții, în cari casi șade, mergi pi din gios dispre locul casăi Margolii; s-au aflat 14 stânjin(i) i 2 p(o)l palme păra în locul ce să numești de cumpăratură de la Toma brașovan, fiindcă aceste 2 locuri mergu asămîne pe lungu și să lovăscu cu capitile în co(a)stele locului ce să numești de cumpăratură de la Toma brașovan. Și amu întorsu cu măsura în sus pe curmeziș capul locului casii călugăriții și alătore cu locul ce să numești de cumpăratură de la Toma brașovan și păra în margin(ea) hudiții ce mergi la vale, la Căcaina, spre răsărit și la de(a)lu spre apus, s-au aflat 8 stânjin(i) i 4 p(o)l palme. Și s-au măsurat și hudița în frunte dispre apus și s-au aflat 2 stânjin(i) i 1 palmă, cari hudița s-au lăsat atât din locul călugăriții cât și din locul Margolii, și am măsurat și locul ce zice călugărița că-l ari cumpărat cu zăpis de la Toma brașovan, cari zăpis s-au văzut și de noi Și lungul locului dispre răsărit și pin capitile acestoru 2 locuri cu casă ce s-au arătat mai sus s-au aflat 17 stânjin(i) i 1 palmă și am măsuratu și curmezișul acestui locu și s-au aflat 7 stânjin(i) i 1 palmă. Iar fața acestui locu dispre apus și dispre drum(ul) de vin(i) din sus *pe lângă mecetul turcilor* [subl. n] și mergi la vali, la Târgul Făinii vechiu, s-au aflat 14 stânjin(i).

Și după măsura acestoru 3 locuri ce-(a)m făcut am cerut numitii călugăriții și scrisori pe aceste trii locuri. Ia întâi ne-(a)u arătat un zăpis din let 1775 iuni(e) 5, în cari zăpis arată că au cumpărat casa ce șade călugăriț(a) însă cu locul ei de la un Ursachi ciubotariu drept 25 lei, și Ursachi încă l-au avut cumpăratură de la Ștefan Finică în 10 lei. Al doile, ne-(a)u mai arătat un zăpis din let 1777 noem(vrie) 10 de la Mateiu Guzul i de la fimeia sa Ilinca i de la To(a)der, nepot de frate popii lui Lupașcu, în cari zăpis arată că au cumpărat călugărița acestu locu ce au fostu din vechi la stăpânire Margolii dreptu 30 lei. Al triile, ne-(a)u mai arătat un zăpis din let 1777, iar luna est(e) numită pe grecii, în cari zăpis arată că au cumpărat acestu loc stârpu de la Toma brașovan dreptu 30 lei. Și cerându-și Margola să-i de și ei dintr-acestu locu stârpu cât s(ă) vini dreptu locul ca să-i ei și să-i întoarcă ban(ii) după cum l-au cumpărat, iar numita călugăriți pricinuia zicându că nu i-a da că ari să-ș(i) facă casi.

Și judecându-să înaint(ea) dum(i)sale Vas(i)le Raz(ul) vel log(o)făt, i înaint(ea) dum(i)sale Ion Cant(a) log(o)ofăt, i înaint(ea) dum(i)sale Neculai Rusăt vel vornic, văzându dum(nea)lor boerii și proba locurilor, așa ni s-au poroncit de cătră dum(nea)lor boerii așașdere să mergu la numitile locuri și să dau și Margolii locu din locul ce-l ari călugărița cumpărat de la Toma brașovanu. Și după măsura locului ce arată mai sus din poroncă s-au dat 8 stânjin(i) Margolii din lungul locului ce să numești de cumpăratură de la Toma brașovan și am pus pe(a)tră hotaru din de(a)lu, din dosul bordăiului călugăriții, cari pe(a)tră hotaru disparte locul casii Margolii cel vechiu de locu casii călugăriții. Și tot această pe(a)tră hotar disparte și locul ce s-au dat în doo din poroncă, adic(ă) 8 stânjin(i) ce s-au vinit drept locul casii Margolii pe lungu, și pe(a)tra aceasta am mersu cu măsura pe curmezișul locului(i) și spre apus păra în margine numitului drum, și s-au aflat 7 stânjin(i) i

1 palmă, și am pus al doile pe(a)tră hotaru dinafară de poartă, la margine numitului drum, în fața locului, cari pe(a)tră hotaru disparte locul ce s-au vinit în parte Margolii de locul ce s-au vinit în parte călugăriț(ii). Și dintr-ac(e)astă petră hotar am întorsu cu măsura în gios, alături cu drumul fața locului, și pără în locul casii Tomii brașovanului s-au aflat 7 stânjini(i) i 1 palmă și pe(a)tră hotaru nu s-au pus fiindu că s-au găsit petră hotaru vechiu, între locul casii Tomii brașovanului și între numitul locu de cumpărătură, cum arată mai sus, și locul casii Margolii ce l-au avut din vechi și cu locul ce i s-au dat din poroncă s-au făcut tot un locu. Și așa s-au încheet tot locul Margolii cu măsuri și petri hotară din juru împrejur, în sămne, după cum arată în sus. Și Margola așa s-au hotărât să de numitii călugăriții 90 lei ce s-au prețuit casa i 30 lei a locului ce l-au avut Margola din vechi i 15 lei pe locul ce-i s-au dat în doo din poroncă, cari priste tot fac 135 lei să de Margola numitii călugăriți. Și după alegire și hotărâre ce-(a)m făcut am dat această mărturie hotarnică la mâna Margolii fetii Lupului capichihai(i) întru cari puind peceti porții gospod, am iscălit.

Let 1780 iuni(e) 25

Iurașco....., vornic de poartă <m. p.>

Ștefan....., vornic de poartă <m. p.>

III. 1785 iulie 24.

Mărturie hotarnică a unui loc de casă din Iași, al lui Gheorghe Burghel, fost ceauș, aflat în mahalaua Muntenimii de Jos, lângă Toma brașovanul, pe drumul Hotinului. Pe prima filă, în margine, este schițată măsura: „Palma cu care s-au măsurat locu casii”, iar pe ultima filă, pe verso, se află o însemnare ulterioară: „După răcașul [!] peceții gospod s-ar cunoaște 1782 iulii 29, moldovinești 7293 [ar trebui 7290!], arată fața locului alături cu [cu] drumul Hotinului 17 stânzeni 7 palmi. Această hotarnică este de la m(ăria sa) Alexandru Muruz v(oie)v(od), după zăloba lui Ghiorghe Burghel” (Fig. 6-8).

Facem știre cu această mărturie hotarnică, că din luminată poronca preînălțat(ului) domnului nostru, măria sa Alexandru Ioan Mavrocordat, fiind rânduit de dum(nealui) Neculaiu Rusăt vel log(o)făt ca să mărgu la mahalaoa Muntenimii de Gios, la un locu de casă a dum(nealui) Ghiorghe Burghel biv ceauș după jaluba ce au dat mării sale lui vodă, cum că ari acel loc de cas(ă) de zestri de la Marie Săvoae cu scrisori și cu 2 hotarnece, și acmu vrând ca să-și îngrădească locu și să-și facă casă, au cerut ca să i s(ă) măsoare locu și să i să îndrepte hotarale.

Deci după poroncă mergând la numita mahală, la stare locului, întâiu am strâns mahalagii răzeși de pinpregiur, anumi Neculaiu abăger, i Costandin gramaticu, i Anița armășoi(a), i Dizel giupâneasa a Tomii brașovan și alți mahalagii de pinpregiur, și așa fiind cu toții întâiu am cerut la ceauș Ghiorghe Burghel să arati scrisori ce are pe locu. Și întâiu ne-au arătat un zapis din an 7243<1734> dech(emvrie) 8 de la preutul Aftănas(ă) ot Sfeti Fteodor și cu preutiasa lui, Sofronie, și cu copii lui, Ioan și Acsănie, în cari arată că de bună voe lor au dat dani(e) un locu de cas(ă) din Muntenime lui Isacu ginerile Codrescului și a soțului său Ilincăi, cari locu de casă l-au avut și ei danie de la Catrina i Safta și Nastasăe, fetile popi(i) lui Postolache, ginerile popi(i) lui Gavril Tărăți, și ne-au mai arătat și o mărturie hotarnică din ani(i) 7244<1735> dech(emvrie) 30 de la vorneci(i) de poartă ce au fost atunce, întărită și cu pecete porții g(os)p(o)d, în cari arată că au măsurat locu după zapes și l-au hotărât. Și iar ne-au mai arătat și altă mărturie(e) hotarnică din ani(i) 1780 maiu 22, de la mărie sa Costandin Dimitrie Moruz v(oie)v(od), iscălită de Ștefan Ciogole vornic de poartă i de Andreiu biv izbaș întărită cu pecete porții g(os)p(o)d, în car(e) mărturie hotarnică arată lămurit toată măsura locului și petrile hotară pe undi s-au pus ș(i) esti arătată pe hotarnică și palma cu cari s-au măsurat locu. Și ne-au mai arătat o scrisoar(e) din ani(i) 1782 apr(ilie) 8, de la monahie Aftanasăe Capsămonias(ă), dată la

mâna căp(i)t(anului) Vasile Codrescului, că fiind locu acesta vândut iarăși l-au răscumpărat tot căp(i)t(anul) Vasile Codrescu, și arată că peste dobânda banilor i-au lăsat 2 stânjani proști hudiță de eșit. Întrebând și pe mahalagii răzeși de pinpregiur ce știu ca să răspunză, ei au arătat că n-au ce s(ă) răspunză, că știu că locu esti drept al lui Ghiorghii Burghelle și n-au nici o pricină asupra lui.

Deci după ce-am văzut scrisorile aceste arătati și arătare mahalagiilor că nu-i nici o pricină, am făcut stânjăn de 8 palme cu palma ce iaste arătată în hotarneca vechi ce-i arătată mai sus. Și întâiu am prinsu a măsura dintr-o piatră hotar ce au arătat-o răzeși(i) supt gardul Tomii brașovan, în colțul loc(u)lui din gios și dispre răsărit, care desparte locu lui Ghiorghii Burghelle de locu casăi lui Neculaiu abăger și de locu casăi lui Costandin gramaticu drept în sus pe lungul locului, margine locului pi dispre răsărit, până unde s-au împlinit 14 stânjani 3 palme, după cum arată în hotarneca vechi de sus arătată, și negăsându-să piatră s-au pus piatră hotar în colțul locului lui Ghiorghii Burghelle din sus și dispre răsărit. Și într-acestu colțu a locului lui Ghiorghii, pe drept(ul) locului, să găsești și o cășuți mică a lui Costandin gramaticu și di(n) piatra aceasta am purces măsurând fund(ul) locului din sus, alături cu hudița ce iast(e) lăsată de 2 p(o)l stânjani, tot dintr-acest locu ce vine di la casa lui Costandin gramaticului la drum(ul) Hotinului, și-n margine drumului, unde s-au împlinit 10 stânj(en) 3 palme s-au găsât piatră hotar vechiu. Și dintr-această piatră am purces măsurându drept în gios, alături cu drum(ul) Hotinului la vale până undi s-au împlinit 16 stânj(en) 6 palme; și aice iar s-au găsât piatră hotar vechiu în colțul locului lui Ghiorghii Burghelle din gios și dispre apus. Și dintr-această piatră ne-am întorsu cu măsura capul locului din gios, alături cu locu lui Tomii Brașovan drept la piatra di undi am prins întâiu a măsura, unde s-au împlinit 7 p(o)l stânjani. Și cu acești măsuru și petri hotar s-au încheiat tot locu lui Ghiorghii Burghelle biv ceauș și după cum am găsât drept am dat această mărturii în care puind(u)-să pecete porții g(os)p(o)d, am iscălit.

Leat 7293<1785> iul(i)e 24

Andreiu ....., vornecu de poartă <m.p.>

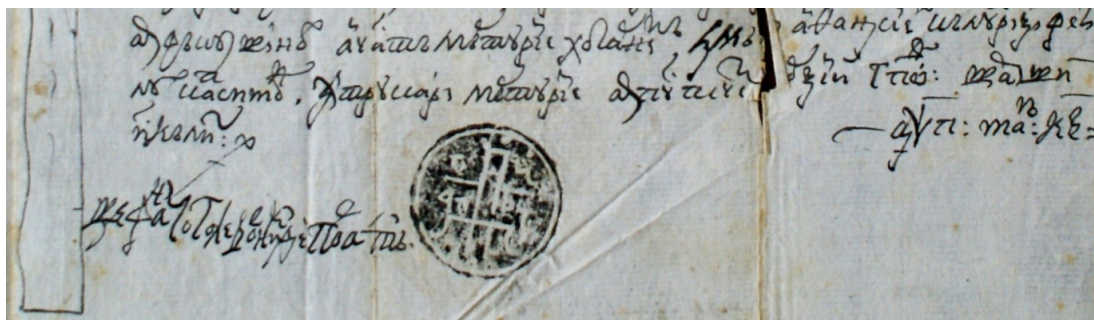

Fig. 1. Documentul din 1780 mai 22 (detaliu)

Fig. 2. Documentul din 1780 mai 22
(sigiliul Porții Domnești)Fig. 3. Documentul din 1780 iunie 25
(sigiliul Porții Domnești)

Fig. 4. Documentul din 1780 iunie 25 (detaliu)

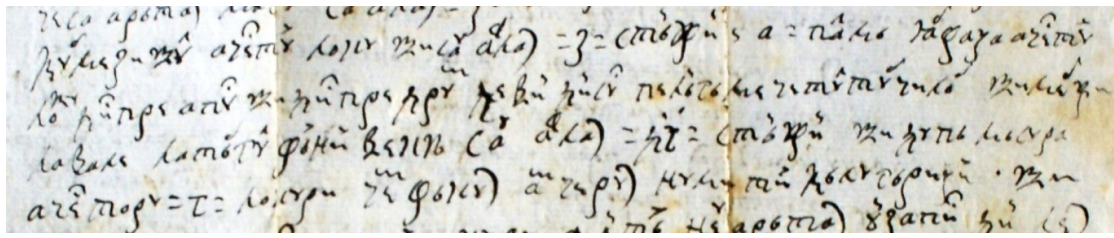

Fig. 5. Documentul din 1780 iunie 25 (detaliu)

Fig. 6. Documentul din, 1785 iulie 24 (detaliu)

Fig. 7. Documentul din, 1785 iulie 24
(sigiliul lui Andrei, vornicul de poartă)Fig. 8. Documentul din, 1785 iulie 24
(sigiliul Porții domnești, tip 1782)